

آبونه شماره ۱۳۰

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰) ، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشدور .

[نسخه بی غروش ،
سنه لکی ۵۲ نسخه در]

اداره مطبوعه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اطهارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولتور . درج ایقلهین
یازیلر اعاده اولونماز .

کتابخانه

۱۳۳۴

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفتعلق مجموعه اسلامییه در

صاحب و مدیر مسئول
اشرف اربیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اطهارات
آدرس تبدیلنده آیریجه بش
غروش کوندر لیدر .

مکتوبلرک ، امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومساریستی محتوی بولمسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک فرانسوز
جده یازلمسی رجا اولتور .

پاره کوندردیگی زمان نهیه
دائر اولدیغنک واضحاً بیلدیرلمسی
رجا اولتور .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

سوزہ نہایت ویرمہ دن مقدم لیج یاسونک بر مسلمان قزلبه ازدواجی مسئلہ سندن بحث ایدہ جکیز . طیبی بواز دو اج مشارالہک مسلمانانی قبول ایتدیکنی ، آبا واجدادینک دینہ عودت ایتدیکنی افادہ ایدر . بونی بالخاصہ بدرینی نائب مملکت تعین ایتسی و بویله جه خرسنیانلرک حسیاتی اوقشامسی تأیید ایدر . ہر حالہ مسلمان افریقانک یکی بر دورہ بہ داخل اولدینی ، حبشستانک پک مهم بر انقلاب کچریدیکی واضحاً کورونیور . بز ، دشمنلرندن قور تولق ایچون اوغراشان بو شرقی دولتک ، بو قوی وشجیع ملتک بیسوک بیسوک موفقیتلر احراز ایدرک نائل مرام اولسنی تمی ایلرز .

مکاتیب

موسخودہ

روسیہ مسلمانلری مشاہیر محرریندن موسی جاراللہ افندی طرفندن سیاح شہیر عبدالرشید افندی بہ کوندربان بر مکتوبک شایان دقت اولان قسملرینی شیوہ مزہ توفیق ایله بروجه آتی نقل ایدیورز :

محترم استاذ

سزک متعدد مکتوبلر کزہ اوزون ، مختصر بر خیلی جوابلر یازدم . بر چوق کتابلر ، جریدلر کوندردم . نہایت زیارت کزده بولونمق مقصدیله « ہایاراند » [۱] بہ قدر کلامسہدہ کوروشمک نصیب اولادی . کناہ ہم طرفدہ قالادی .

روسیہ کنجریلرک انقلاب حرارتیہ حرکت وفوران حالندہ بولوندلری شو کونلرہ بورادم حاضر بولونسہ دیدیکز البتہ سزک نفوذ کز ، تجربہ کز ایشارک بر دائرۃ اعتدالہ جریانی تأمین ایدردی . البتہ سزک وجود کز خیردن خالی اولمازدی .

بورالرک احوالی غایت غریب بر شکل آلدی . خلقک طبیعتلری پک غفلتدی . بوپوک انقلابک شو کونکی نتیجہلری حریت حرکتلرینہ ، حریت فکرلرینہ قارشئ شایان حیرت بر نفرت اوپانیدردی . حریت کبی بوپوک مقصدلر دن السانلری تنقیر ایدہ جک قدر بر سفاہت ، بر مفسدت حصولہ کلاہی .

بوکون ۱۹۰۴ - ۱۹۰۶ تہرمانلری اورتہ دن غائب اولدیلر . روسیہ تاریخندہ غریب وسفالتی بر حال . ہرشی مناسب بر لاف ایمش کبی قالدی . باشقہ ملتلرہ تقلید روحیہ مختاوتلر دعوی ایتدک . ملی آلایلر تشکیل ایدوب حربیہ ناظری اونیفورمہلرینی کیدک نہایت ایش زمانندہ ، هجوم دقیقہ سندن منہزم اولہرق بوپوک قاپورک مرحمتہ التجا ایتدک .

حریتدن بوتون نصیبیز شو اولدی . نیتولانک فرمانیہ طوبلانان تاناز عسکری لہنین فرمانیہ طاغیلدی کیتدی . ملی امالری حمایہ غایبسنہ بر دقیقہ اولسون خدمتدہ بولونہمادی . حربیہ ناظرلر مزہدہ بونی ادراک ایدہ جک قدر بر اہلیت کورولہمدی .

سزک سؤلر کزہ جواب اولق اوزرہ شونلری یازدم . ملی بر جہوریت تأسیس ایتک امید سزہدہ واردر . لکن ہم نظرمدہ شو کونکی قومزہ نسبتلہ بوکا موفق اولہبیلدک خیلی کوچ بر مسئلہ در .

[۱] فیلانڈیا سوسہج حدودندہ بر شہردر .

بالخاصہ اہالی اسلامیہ نک دجاسک ظلمندن نہلر چکدیکنی بالذات مشاہدہ ایش اولدینہ بناء شان جلیل عدالتی اعلا ایشدی . لیج یاسو بتون بو افعالی ، انکیزلرلہ بوزوشدقندن صکرہ ، کندیسنہ دین نامہ اعلان حرب ایتدکاری زمان اجرا ایشدی . انکیز اونوتمشلر دیکہ تیغرا ، دلو ، فاللاس ولایتلری کافہ اہل اسلام ایله مسکون اولوب جملہ سی قریضہ جہادی ایفایہ نشندہ در . اونوتمشلردی کہ بونلرک ہیبی لیج یاسو ایچون ہر درلو فداکار لغہ آمادہ در . بناء علیہ نتیجہ شوندن عبارتدی :

لیج یاسونک بدری اوغلی خلق ایدنلرک اردولرلہ حرب ایدرک ادیس آبادن سکسان کیلومترہ مسافدہ مظفر اولدقندن سوکرہ پایتختہ طوغزو ایلرولہمش و ایلرولہ مکدہ دوام ایشددر . بونی متعاقب حبشستان ایله خارج آرسندہ تلغرافلرک منقطع اولدینغی اشعار ایدن رسمی بر تلغراف مصردہ انتشار ایشدی . دہا صکرہ لری ادیس آبادن اسوچرہ بہ کان تلغرافلر میخائیلک دشمنلرینی مغلوب ایدرک پایتختی استرداد ایتدیکنی ، انکیزلری شرق وغربدہ دوچار انہزام ایددیکنی ، انکیزلرک ضایع اولان یرلری استرداد ایتک ایچون یکی قوتلر ارسال ایدہ جکلرینی بیان ایدیوردی .

بوندن بشقہ یکی بر معلومات النہ ماش ایسہدہ حوادتک جریانندن زیلعتک ضبط ایددیکنی ، احتمال کہ بر برہنک دخی حبشیلر طرفندن تخلیص ایددیکنی استخراج ایدہ بییرز . بوکا مقابل انکیزلرک یکیدن بر چوق قوتلر ارسال ایدرک حبشیلرلہ اوغراشہ جنی وارد ایسہدہ سومال ملاسنہ قارشئ اظہار عجز ایدن انکیزلرک سومال و حبشلرک برلشمہ سبلہ دہا عاجز ، دہا خاسر اولہ جقاری طبیعیدر . غربدہ احراز ایدیلن موفقیت ایسہ انکیزلرک بنوداندن عاصیلرہ امداد ایتک اوزرہ کوندردیکی قوتلردر کہ بونلرک منہزم اولدینی اکلایشیور . کورینیور کہ میخائیل پایتختی قورنارمقلہ اکتفا ایتہرک سودان حدودیندہ تعرض ایدرک بعض شہرلری اشغال ایشددر . بونک اوزرینہ انکیزک اندیشہ سی زیادہ لشدی . چونکہ اسلام مجاہدہ لرینک سوداندہ ساکن ، صلابت وحمت دینہ لرینہ ، اقدام وبسالثلرینہ مشہور اولان اہل اسلامہ جہاد مقدس حوادتی اخبار ایله عمومی بر نائرہنک انفلاقہ سببیت ویرہ جکلری بدیہی ایدی . بناء علیہ انکیزلرہ قوای امدادیہ ارسال ایدرک ایمپراطور یچہنک طرفدارانی تأیید ایتدیسہدہ ایکی آی مقدم ایمپراطور یچہ وفات ایدنجہ روسای مختلفہ آرسندہ یکیدن اختلافلر ظہور ایتدیکندن لیج یاسو تکرار فعالیتہ باشلاہرق ائتلاف دولتلرینک وبالخاصہ انکیزلرک بشقہ ساحلردہ مشغولیتندن استفادہ ایشدی . وارد اولان تلغرافلر لیج یاسونک مظفریتنی بیلدیریوردی . تلغراف آژانسلری دشمنلرک یندنہ بولمہ ییدی لیج یاسونک قطعی مظفریتندن دخی خبردار اولوردق .

عسکر لرندن تخلیه سنی و ۱۹۰۷ ده انکله آیه روسیه آره سنده ایرانک مقاسمه سینه داتر عقد اولونان مقاوله نك الفاسنی طلب ایدن دولت علیه بو خصوصده متفقرلر عزمكده مظاهرتی استحصاله موفق اولمش و بو صورتله ایرانک استقلال و خلاصنه لندن کلدیکی قدر معاوتنده بولونمشدر .

۱۹۱۶ مارتنده بندر عباس لیمانه بر قاج ضابطله کان میرالای برسی سایقس ایران حکومتک موافقتی اولمقیزین ایران حوالی جنوبیه سنک آسایشنی تأمین ایتک پانه سیله بیک قدر خندلی وانکلیر عسا کر یله درت بیسک نقرده اجرتلی ایران افرادی جمع و تعلیم ایتدیردکن صوکره تدریجی بر صورتده کرماندن یزد و اصفهانه قدر تسلط ایش و اخیراً طهران کله رنک استمفا ایدن قاینه بی تضییق ایله کندینی بوتون عجمستان ژاندارمه قوماندانلغنه تعیین ایتدیرمشدر . اوندن صوکره قزوین ، انزلی و رسته قدر توسیع نفوذ ایدرک بحر حزرده کی ایران و روس واپور لرندن بر قاج دانه سنی استیجار و غنابوطه قلب ایله تسلیح ایتمشدر .

بو آچیق کوز میرالایک تعقیب ایتدیکی غایه اوله عراق جهه سنده بولونان اردومزک خط رجعتی تهید ایتک ؛ ثانیاً بحر حزر طریقیه با کوده بولشه و یقلمه ، ایرانده ارمیزلره بزم قارشی حرکت ایده بیلیمک ایچون سلاح ، باره و جیخانه کوندرمک ؛ ثالثاً شمالی قافقاسیا حدودنده بولونان مرتجع قازاق حکومتنه بولشه و یقلمی مغلوب ایتک ایچون معاوتنده بولونمشدر . بو تهلمک قارشوسنده حکومت عثمانیه ده موقتاً تبریزی اشغال ایتک مجبوریتنده قالدی .

انکلهزه چوقدن بری ایران حکومتی بزه قارشی اعلان حرب ایتدیرمه یه چالیشدیغی ، بو اوغورده بک چوق فدا کارلقلار اختیار ایدرک جاذبه دار بر طاقم مواعید ایله ایرانی قاندرمق ایتدیکی حالده اخوت اسلامی نك قیمتتی تقدیر ایدن و حقیقی دوست و دشمنی بیان فدا کار ایرانی قارداش لریمیزی اغفالله موفق اوله مامشدر . فی الواقع استمفا ایدن حکومت نوعاً ما انکلیرلره متقابل ایسه ده ملنک حسیانته قارشی کلیمکن و مقدسات دینه عاینه حرکت ایتمکن محتجب ایدی . مقاصد مشومه لرینی حیلله ایله تأمینه موفق اوله میان انکلیر مأمورلری فرانسز جهه سنده کی مغلوبیتلرینی کورونجه هیچ اولمازسه ایرانده بیطرف بر حکومتک بولونمسی التزام ایله اسکی قاینه بی تضییق ایتمش و بو تضییق اوزرینه نهایت قاینه استعفا سنی و یرمه یه مجبور اولمش و ایرانک اک متین و متحد قبائلی اولان بختیاریلرک رؤساسندن بر قاینه تشکل ایتمشدر . بو قاینه بعض محررلریمزک توهم ایتدکاری کی بزه عايمدار اولوب بالعکس متین بر سیاست اسلامی طرفدار ایدر .

بزی قافقاسیادن اخراج ایتک ایچون لندن کن هر شیشی یا عه په قرار ویردیکنی عوام قاره سنده باغیره رق بیلدیرن انکلهزه حکومتی ،

انقلاب کونلرنده قونک یاردمیله دکلمده فرصتک مساعده سیله بویوک دعوالرک بایراقلرینی قالدیردق . شیمدی ده رجعت مجبوریتنده قانجه رهبرلر عجزه دوشدیلر . حال بوکه بویله بر زمانده عجز کوسترمک هیچ ده روا دکلمدر . ملی جمهوریتیزی اداره ایده جک قونلرمن وار ایسه بو کون کوسترملی یز .

اسلام استقیالنک تللری قورولمچنی بویوک کونده منورلر ، رهبرلر هیچ بر قدرت کوسترمه میور ؛ ملت اسلامی یه اوک آفاق اوله یور . بویله ی اولمامیدی ؟ یالکیز روسیه مسلمانلرینک دکلم ، عموم دنیا مسلمانلرینک بو دهشتلی حربدن نصیلیری ، بو کون امید داتره سنی کچمه میور . شیمدی امیدله او یالانه جق زمان میدر ؟ شیمدی حرکت زمانیدر ، شیمدی قیام زمانیدر . بوتون ملل واقوام قایناشیور ، اوغراشیور . اسلام ملتلری آره سنده لایق وجهله بو غلیانی ، بو قیامی کوره میورم . ایمانده ، عملده صداقت قالمش . استیلای اجانب روحلری چورومش . اسلامک استقلال ایچون ، اسلامک وحدتی ایچون چالیشله جق ، اوغراشیله جق زمان بو زماندر . بوتون بو دهشتلی زحمتلری بو کون یالکیز دولت علیه او موزلرینه بو کونمشدر . بونکله برابر الحق شایان تقدیر بر قهرمانلقه ، مقام خلافت عظمایه لایق بر بسالته دین حضورنده ، ملت حضورنده بوتون وظیفه لرینی ایفا ایتدی ، هم بک کوزل ایفا ایتدی . بو حرکتیه ، بو فدا کارلیقه تمامیه امانتک اهل اولدیغی اثبات ایتدی . الله شوکت و استقلالنده دائم ایتسون .

لکن بن بو کون شبهه دهیم : (۱) شو کونکی محاربه ده عموم اسلام دنیاسنک نجات و خلاصی تأمین قیلمازسه بوندن صوکره بویله بویوک فرصت بر دها ظهور ایدری ؟

(۲) عمومی صلح ، برهست ایتووسق معااهده لرینی دولت علیه ضررینه تحویل ایتیزی ؟

(۳) دولت علیه اوربا تسلطندن بوتون بوتون آزاده قاله بیلیری ؟

(۴) علومدن تورک لریک ، بلکه عموم مسلمانلرک بویله استفاده لری بوندن صوکره ناصیل تأمین قیلنیر ؟

(۵) علوم اسلامی نك محافظه سینه ، ترقی و اصلاحنه خلته ده ، حکومتده رغبت و برده قوت بولونوری ؟

(۶) بوندن صوکره تعقیب قاینه جق ملت سیاستیه اسلامیت سیاستلری آراستنده بر آز ، یا خود هر وقت مخصوصه بولونمازی ؟

محترم استاذ ، بو کون روسیه مسلمانلری بزه منتظر در . تشریف ایده جک کیزی تبشیر ایتمشدری . لکن نه اولدی که کلدی کیز . سرور بولارینی یا خود مساعده لرینی نهدن تأمین ایده مدیلر . بویله بر زمانده (میرباخ) ک بر اشارتی کافیدر . هر حالده ملت سزی بکار . ان شاء الله فرصت بولوب کلسکز . باقی سلام و احترام ...

۲۱ مایس ۱۹۱۸

موسی جارالله

شئون

ایرانه امرالی :

برهست ایتووسق صلح قونفرانسی ، حکومت عثمانیه نك معزز دینداشمن ایران دولت اسلامی سینه قارشی اولان محبت و اخلاصی کوسترمه سینه نه کوزل بر وسیله اولدی . شمالی ایرانک روس